

Täysistunto

Torstai 14.2.2019 klo 16.05—22.05

2.4. Suullinen kysymys luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä (Emma Kari vihr)

Suullinen kysymys SKT 262/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Seuraava kysymys vihreä eduskuntaryhmä, edustaja Emma Kari.

Keskustelu

16.50 Emma Kari vihr: Arvoisa puhemies! Tällä viikolla moni suomalainen havahtui hyönteisten häviämiseen. Ihmisen toiminta hävittää lajeja paljon pelättyä nopeammin. Tutkijat puhuvat nyt massasukupuutosta, kuudennesta sukupuuttoaallost. Viime vuoden lopulla julkaistiin raportti Suomen luontotyyppien uhanalaisuudesta, ja tämä raportti oli karmua luettavaa: Koko maassa miltei puolet luontotyypeistä on uhanalaisia. Perinneluontotyypeistä kaikki arvioitiin uhanalaisiksi, ja toiseksi huonoiten menee metsäluonnolla. Kehitys on heikompaan suuntaan.

Suomi on kuitenkin sitoutunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden hupenemisen vuoteen 2020 mennessä, eli tämän vuoden loppuun mennessä. Kysyisinkin ministeriltä: onko nyt aika myöntää, että tehdyn politiikan seurauksena Suomi ei tänä vuonna saavuta tavoitetta pysäyttää luonnon monimuotoisuuden hupeneminen, vaikka me olemme näin luvanneet?

16.51 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheen-vuoro): Arvoisa puhemies! Todellakaan ei Suomi, kuten eivät muutkaan maat, tule pysymään tässä kansainvälisessä tavoitteessa, että luonnon monimuotoisuuden hupeneminen vuoteen 2020 mennessä maailmanlaajuisesti tai edes meillä Suomessa pysähtyisi. Se on myönnettävä. Myös tuo viimesyksyinen raportti, mihin viittasitte, eri luontotyyppien uhanalaistumiskehityksestä kertoo, että monet luontotyypit ovat harvinaistumassa, ja maankäytön muutokset ovat tietysti siihen yksi seikka.

Helsingin yliopiston Tiedekulmassa oli itse asiassa tänä päivänä erittäin hyvä ja mielenkiintoinen tilaisuus, missä monimuotoisuustutkijoiden kanssa käytiin vuoropuhelua siitä, mitä voimme tehdä paremmin. Sinällään se tietopohja, mikä meillä Suomessa on, on nyt tällä hetkellä maailman ykkösluokkaa, ja ehkä myös tuo tieto lisää tuskaa. Eli meillä tunnetaan lajien ja elinympäristöjen kehitys ja monimuotoisuus poikkeuksellisen hyvin, ja nuo tulokset todellakin ovat huolestuttavaa luettavaa.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 159/2018 vp

16.52 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässähän jo joitakin vuosia sitten uutisoitiin, että Saksassa jopa luonnonsuojelualueilla hyönteisten kokonaismäärä oli muutamassa vuosikymmenessä pudonnut noin neljäsosaan siitä, kun nämä mitaukset aloitettiin. Ja tämä tuore tutkimus osoittaa, että erityisesti maatalouden menetelmät, kuten hyönteismyrkkujen käyttö, ovat keskeinen syy hyönteiskatoon, joka jatkessaan saattaa uhata ylipäättänsä elämää, myös ihmistä. Nyt tällä hetkellä on aluillaan EU:n maataloustukisääntöjen uudistaminen. Se on mahdollisuus koko Euroopassa kannustaa maataloutta kehittämään menetelmiään siten, että ne paremmin tukevat luonnon monimuotoisuutta ja samalla myöskin vesistöjen suojelua ja ilmastonsuojelua. Onko hallitus nyt ottamassa EU:n maataloustukisääntöjä koskevissa neuvotteluissa sen linjan, että käytämme tätä keinoa ympäristönsuojelun edistämiseen?

16.53 **Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin, niin kuin äsken jo vastasin, maankäytössä tapahtuneet muutokset vaikuttavat tietysti luonnon monimuotoisuuskehitykseen, ja itse asiassa Suomessa ne yleisimmät uhanalaiset luontotyypit ovat tällaisia vanhanaikaiseen maatalouteen liittyviä perinnemaisemia, missä muutama lehmä ja lammas laidunsivat kedolla metsän ja pellon rajamailla ja loivat monimuotoista ympäristöä. Tätä Suomi-filmien maisemaa meillä ei enää Suomessa ole, vaan maataloutta ovat koskeneet monenlaiset tehostamisvaatimukset, ja aina suuremmat ja suuremmat tilat joutuvat kamppailemaan oman toimeentulonsa kanssa, mutta samalla tukijärjestelmässä pyritään varmistamaan se, että viljelijöiden on kannattavaa ja järkevää tehdä töitä myös luonnon monimuotoisuuden puolesta. Sen, minkälaisen muodon tuo tuleva maataloustukipaketti saa, kuinka suuri paino siinä on luonnon monimuotoisuuden varjelulla ja ilmastoasioilla, aika näyttää, mutta täytyy sanoa, että jokainen laiduntava karjatila on äärimmäisen tärkeä Suomen luonnon monimuotoisuuden kannalta. Viljelijät tekevät hyvää työtä.

16.54 **Pertti Salolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kahdeksas päivä maaliskuuta järjestetään Säätytalossa iso tilaisuus, jossa on tarkoitus tarkastella Suomen uhanalaista luontoa ja uhanalaisia lajeja. Olen ymmärtänyt, että ministerikin on siellä paikalla. Minä uskon jo tässä vaiheessa, että tuo tilaisuus ei tule olemaan kovin onnellinen. Meillä on erittäin paljon lajeja, jotka ovat uhanalaisia, muun muassa virtavesissä harvinaisia kalalajeja, lohikaloja ja muita, ja myöskin metsälajeissa on suuria ongelmia. Myöskin peltolinnut ovat radikaalisti vähentyneet. Se ei johdu pelkästään Suomesta, vaan siinä on myöskin kansainvälisiä syitä. Mutta uskon, että kun tuo raportti tulee 8. päivä, meidän on syytä kaikkien katsoa sitä hyvin suurella huolella.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Tässä ei ollut kysymystä. [Pertti Salolainen: Sehän on mukana siellä! — Naurua]

16.55 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti oli erittäin viisas kommentti edustaja Salolaiselta, mutta halusin kysyä opetusministeriltä: Kun keskustele nuorten kanssa, niin heidän huolensa tulevaisuudesta on todella suuri ja monia ahdistaa se, että ehkä me päättäjät emme ole pystyneet tarjoamaan riittävästi sellaisia välineitä esimerkiksi ilmastomuutoksen torjumiseksi tai sitten kiertotalouden edistämiseksi, jotka he tunnistaisivat, joihin he voisivat osallistua. Kysyisinkin: nyt kun on tarkoitus lisätä il-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 159/2018 vp

miöpohjaista opetusta kouluissa, millä tavoin voisimme vielä enemmän panostaa siihen, että antaisimme välineitä ja tällaisia skenaarioita nuorille, jotta he todella kokevat, että he voivat vaikuttaa tulevaisuuteensa, ja millä tavalla me poliitikot sitten vastaamme täällä päätöksissä, eli mitä pitäisi lukea seuraavassa hallitusohjelmassa?

16.56 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos näkökulmasta. Nimittäin minä uskon, että nimenomaan koulutus on se keino, millä myös luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja ilmastonmuutoksen pysäyttäminen voidaan ratkaista — koulutus ja tutkimus. Meillä on Suomessa uudet opetussuunnitelmat käytössä perusopetuksessa ja myös muilla koulutusasteilla, ja niissä on erittäin ajantasaisesti nyt ja enemmän kuin koskaan nostettu näitä teemoja esille, eli kasvatamme entistä ympäristötietoisempaa sukupolvea. Samoin myös opettajien täydennyskoulutusta ympäristökysymyksistä, ilmastonmuutoksen torjumisesta on lisätty, ja se on myös osoittautunut hyvin suosituksi.

Ilmiöpohjaisessa oppimisessä tai opetussuunnitelmissa, joissa nykyään kouluissa on vähintäänkin yhden kerran vuodessa tällainen ilmiöpohjaisempi tarkastelukokonaisuus, ilmastonmuutos esimerkiksi on ollut yksi suosituimmista, kun koulut itse niitä valitsevat. Silloin päästään tutustumaan esimerkiksi ilmastonmuutokseen monesta eri näkökulmasta, ja kannustan myöskin laventamaan tätä muihin ympäristökysymyksiin, [Puhemies koputtaa] esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen torjumiseen.

Kysymyksen käsittely päättyi.